

כשעלתה נשמת הרב עדין למרומים

כשעלתה נשמתו של הרב עדין למרומים, נעשה רעש גדול בפמליה של מעלה. זה דוחק לקבל פניו ראשונה וזה דוחק לקבל את פניו ראשונה. דחק הגאון מוילנה ואמר: אני מבקש לקבל פני האיש שפתח את התלמוד לרווחה לכל העולם. דחק הרמב"ם ואמר: האיש אשר חקר והגה בספרי ושילבם בעיוניו בתלמודו, חייב אני לראותו ולקבל פניו. דחק רש"י ואמר: הרי זה החברותא שלי. הרי אנו נטועים בתלמוד זה לצד זה. אני בצד הפנימי אל חובשי בית המדרש, והוא בצד החיצוני הפתוח לכל העולם. דחקו מפרשי התלמוד ונושאי כליו, דחקו כל פרשני המקרא, דחקו גדולי החסידות, דחקו כל הראשונים והאחרונים ומחברי ספרי שאלות ותשובות. עוד כל אלה אצים ודוחקים לקבל פני הרב עדין, ומאחור נשמע קולם של מרנן ורבנן אמוראים ותנאים לדורותיהם, מבבל ומארץ ישראל: אנחנו נקדם פני האיש שפתח את מפעלנו הגדול לפני כל העולם וידע לשים במקומם את הפסיק והנקודה, נקודתיים, סימני שאלה וקריאה, ציטוטי הפסוקים בדיוקם ובמלואם, התחלה וסוף של כל קטע על מכונו; ותיקן צנזורה וההשמטות והוסיף את "החיים", העיונים וההלכות. ורעשו גם כל דפי המקרא.

ולפתע הס, נשמע קולה של השכינה: פנו דרך לרב עדין בני יקירי ונקבל כולנו כאחד פני נשמה עדינה וזכה שהקימה עולה של תורה בארץ ישראל המחדשת ימיה כקדם.

מיד נצבו כולם שורות שורות משני עברי השביל המוביל אל פתחו של גן עדן. והרב עדין והמלאך עדיאל שנשלח להביא נשמתו, פוסעים – צועדים במתונה. כפוף ומצטנע, כפי שהילך כל חייו, נכנס הרב עדין בשער החיצון ונפעם מהאורה הגדולה ומהחבורה הנכבדה העומדת שם. אל מול שיפעת האור וקהל האלפים, מבקש היה להיחבא ולהיבלע, אך המלאך עדיאל ההולך לצדו מחזיק בידו נאמנה וסולל דרכו אל מול השכינה הזוהרת באור שבעת הימים. - מה פשר כל המהומה הזאת? שאל הרב עדין את המלאך עדיאל. - לכבודה של תורה הוא, לכבודה של תורה, ענה עדיאל. - אם לכבודה של תורה הוא, נאנח עדין נקבל את הגזירה.

אט אט הם צועדים במעלה השביל והנצבים משני העברים בפייהם מברכים: ברוך הבא בשם ה', ברוך הבא בשם ה'. והרב במנוח ראש עדין מקדם פני כל מברכיו ועונה להם בשפה רפה: ברוכים אתם לה', ברוכים אתם לה', למה זה טרחתם כל כך?

והוא מביט בעיניו הפקחות, הנה הרשב"א אותו יש לי לשאול דבר מה שלא הבינותי, הנה הנשר הגדול יפתור לי כל שאלותי, הנה רש"י רבם של ישראל, אולי נשב כעת ונלמד את הסוגיה ההיא בפרק המפקיד בה התקשיתי. הביט וראה עוד שם, גאוני בבל לצד גאוני ארץ ישראל, מחדשי המסורה, דקדקני טבריה ופייטנים לתפארה, אמוראים מפרשי התלמוד: אביי ורבא, ריש לקיש ורבי יוחנן, רב ושמואל, רבי חייא ובר קפרא ומלוא קומתו ניצב חותם המשנה: רבי יהודה הנשיא! ונמשכת השרשרת המפוארת של רבי יהודה ורבי מאיר, רבי ישמעאל ורבי עקיבא, רבי אליעזר ורבי יהושע - כל חכמי כרם דיבנה ורבי יוחנן בן זכאי בראשם! הרחק שם רואה הרב עדין את שמעיה ואבטליון, כל אנשי הכנסת הגדולה - איזה הוד והדר, איזה תפארה!

הביט המלאך עדיאל ברב עדין ההולך לצידו וראה את עיניו הקטנות והחכמות נעות אנה ואנה אל מול פני המברכים. תחילה בתנועת ראש קלה של דרך ארץ, אך ככל שהוסיפו לצעוד וחלפו על פני שורת הנכבדים, גברו תנועות ראשו של הרב ועיניו משוטטות בכל כמבקשות דבר מה. הרגיש המלאך שהרב עדין מוטרד ופנה אליו ואמר: מהו הדבר שאתה מבקש? עצרו השניים מְצַעֵדָם והרב עדין עונה למלאך: את אריה אני מבקש. את אריה טוויג רעי וידיד נעוריי שנפל במלחמת יום הכיפורים לפני קרוב ליובל שנים, אותו אני מבקש!

מיד שקטה המולת מקבלי הפנים וקול דממה נשמע במרומים. ברק הבזיק מאת פני השכינה, עדיאל ועדין עמדו מלכת ונפתחה לרווחה שורת העומדים מימין. אט אט הגיחה מהאופק דמות

מוארת לא-מוארת, הולכת ומתקרבת בצעדים שחוחים. - "אריה" קרא לפתע הרב עדין, - "עדין" קראה הדמות וקרבו זה אל זה ונפלו זה בזרועות זה והתייפחו בשמחה. וכל המלאכים וכל מרן ורבנן גדולי ישראל לדורותיהם, ארזי הלבנון אדירי התורה, עומדים ומשתאים ביראה.

איפה מוישה? שאל עדין, איפה רפי ושלומי וגבי וצחי? "הנה הם כולם כאן", ענה אריה, כולם מאחוריי. שורה ארוכה של נופלים עומדים השתרכה מאחורי אריה ומעליהם בוקות אותיות באש לבנה על שחורה: תשל"ג, תשכ"ח, תשי"ח, ת"ש-תש"ד, תרפ"ט, תרס"ג, תת"ח, תתנ"ו ועוד ועוד.

ביום המחרת חזרו השקט והמנוחה לגן עדן ובית המדרש של מעלה שב לסדרו ולימודו. אלה בכה ואלה בכה, גילים גילים, חבורות חבורות יושבים ועוסקים בתורה: תנאים, אמוראים, ראשונים ואחרונים, חסידים ומתנגדים, כל חבורה ובית מדרשה. והרב עדין, היכן הוא? אל בית מדרשם של האחרונים לא בא, וסברו כולם: וודאי לומד הוא עם אריות הראשונים. אך גם אל הראשונים לא בא ותמהו ריטב"א, רשב"א ורמב"ן אף הם: היכן הוא? – מן הסתם יושב אצל הגאונים, השיב להם המאירי. אך הרב עדין לא נמצא גם אצל הגאונים, ולא אצל פרשני המקרא, ולא אצל אמוראים ולא אצל התנאים, אפילו רש"י לא ידע היכן הוא.

באו אלה אצל אלה ואלה אצל אלה, ומשנודע להם שאין הוא כאן ואין הוא שם יצאו כולם לחפשו. אם לא נמצא אותו בשום מקום, אמר האחד, אפשר שהוא יושב אצל משה והם לומדים ביחד עם השכינה כיום מתן תורה. לא בשמים היא, ענה האחר, וודאי שהוא כאן בגן העדן, נחבא אל הכלים כדרכו עלי אדמות. משנלא למוצאו בבתי מדרשיהם יצאו לחפשו ברחבי הגן והנה הוא יושב ולומד עם אריה טוויג וחבורתו והם משיחים בתורה ובמדע, בלשון ובתולדות העם, בפיט ובנבכי המקרא. וגם הרב עמיטל שם, והרב ליכטנשטיין והרב רבינוביץ והרב שלמה זלמן אורבך והרב שלמה יוסף כהנמן, ופרופסור זאב לב ופרופ' אפשטיין וליברמן והשופט מנחם אלון והחוקר גדליה אלון ואיתם הרבה הרבה 'בעלי בתים' ומדענים יראי שמים. יושבים ועוסקים בתורת ארץ ישראל המתחדשת ומסביב להם הרב הרצוג והרב חיים דוד הלוי וגם ביאליק ואחד העם מציצים שם מתגעגעים אל בית המדרש.

והבינו כולם את שליחותו החדשה של הרב עדין בשמי מרום.

אט אט הלך בית המדרש שלמעלה ושינה את פניו. לא עוד בתי מדרשות עפ"י מחלקות ועדות ודורות ואנ"ש: תנאים בבית מדרשם, אמוראים בתלמודם, ראשונים בדורותם וכן הלאה. רק בתי מדרש הדנים עפ"י הסוגיה והעניין ובכל דרכי הלימוד, המחקר והידע האנושי. בתי מדרש "שלהבתיה" הפתוחים וקשובים לכל: למדנים לצד בעלי בתים, רבנים לצד חוקרים במדע, תלמידי חכמים לצד 'משכילים', בני תורה לצד בעלי מעשים, הוגים ומנהיגים שהביאו לתקומת עם ישראל בארצו - כל בית מדרש וסוגייתו ביומו. בתי מדרש של מעלה המלווים בתי מדרש למטה וכולם עוסקים בתורת ארץ ישראל המחדשת ימיה כקדם.

"אין עושין נפשות לצדיקים. דבריהן הם הם זכרונם".

יהיה זכרו של הרב עדין אבן ישראל (שטיינזלץ) ברוך ומבורך ומאיר לדורי דורות.

מחלקי המים